

Мабуть, у кожного, хто навчався на філософському факультеті, унікальний досвід знайомства з античною філософією. В ідеалі кожен мав би знати як її визначних представників (від Фалеса і до Боеція), так і шляхи її інтелектуального та духовного зростання, що зробили її невіддільним елементом західної цивілізації та світової культури.

Цей духовний скарб людства, який у натурфілософії спонукав до пізнання світу, а з часів Сократа — до пошуку відповідей на класичне філософське питання: «Що таке хороше життя?», надихає справжніх філософів і дотепер, і не тільки філософів. Антична філософія розвивалась у світлі теоретичного ідеалу «благородних» практик самопізнання та самовдосконалення, старанно обходила просто «корисне» (для будь-чого в буденному житті) та понад усе прагнула досягти мудрості, яку Платон вважав однією з найблагородніших чеснот.

Ідеал теоретичного життя, який так щиро плекали давні греки та римляни, з часів Френсиса Бейкона постійно перебуває під тиском пошуку «корисного». Численні міністерства та ринкові відносини спонукають до «практичних результатів» пізнання в економічному, технологічному та інших вимірах. Інверсія античного ідеалу породила наукову революцію та докорінно змінила світ, але не варто забувати і про «благородний» шлях мудрості, який дістався нам у спадок від Античності. Адже усвідомлення, осмислення причин та теоретичний пошук розв'язання проблем — не єдиний здобуток античної філософії, важливий також її пафос пошуку істини, добра і краси.

Звичайно, «знання — це сила» в модерному суспільстві, але сподівання на силу без етичних обмежень породжують гуманітарні катастрофи, якими рясніло ХХ сторіччя. І одне із завдань інтелектуалів, гуманітаріїв та філософів — нагадувати людству про безцінні скарби Античності. Ідеал теоретичного життя античного зразка все ще надихає філософів, науковців та освічених людей сучасності, благородство «вільних» мистецтв все ще знаходить шанувальників класичної культури.

Завдяки підтримці НАН України наш журнал теж певною мірою прагне сповідувати античний ідеал: ми не практикуємо оплату від авторів за публікацію, не націлені на інтереси споживацької аудиторії з її масовими тиражами, не прислужуємо швидкоплинним інтересам владарів та політиків. Редакційна політика орієнтується лише на ідеали та норми наукового пізнання і на кращі традиції філософської спільноти.

В наступному номері читачам буде запропоновано тему «Сучасні соціальні теорії та дискурсивні практики».